

Maatschappelijke diensttijd helpt bij het aanpakken van eenzaamheid

Wat is de maatschappelijke diensttijd?

Maatschappelijke diensttijd (MDT) biedt jongeren tussen de 12 en 30 jaar de kans om gedurende een aantal weken tot maanden hun talenten te ontdekken, anderen te ontmoeten en iets te doen voor een ander.

Zo organiseren jongeren bijvoorbeeld sportactiviteiten in de buurt, geven taalles aan nieuwkomers of begeleiden eenzame ouderen als buddy. MDT helpt jongeren hun draai te vinden in de samenleving en vergroot hun maatschappelijke betrokkenheid.

Wat begon met enkele proeftuinen, is inmiddels uitgegroeid tot een krachtig netwerk. Met meer dan 5.000 partnerorganisaties, meer dan 60.000 jongeren die deelnemen en nog eens ruim 98.000 jongeren die mee kunnen gaan doen, maakt MDT echt een verschil in de samenleving.

Bij 80% van de MDT-projecten is een gemeente aangesloten.¹ Sommige gemeenten hebben hun eigen MDT-traject opgezet. Andere gemeenten spelen een actieve rol binnen hun gemeenten door MDT-initiatieven met elkaar te verbinden of andere belangrijke stakeholders te betrekken.

MDT wordt gekenmerkt door een unieke combinatie van drie pijlers:

Talentontwikkeling

Iets doen voor een ander

Anderen ontmoeten

“Met een paar uur per week kan je écht iemands leven veranderen.”

Mette
bij MDT Jong + Oud = Goud.
[Lees hier meer](#)

“Hoe meer nieuwe mensen ik leerde kennen, hoe leuker ik het vond.”

Oumaya
bij MDT Community Heroes 070.
[Lees hier meer](#)

Steeds meer gemeenten geven MDT een vaste plaats in hun beleid. Hierdoor ontstaat een goede basis voor langlopende afspraken en samenwerking, en daarmee ook voor meer en betere activiteiten voor en door jongeren. Bovendien wordt steeds vaker een verbinding gemaakt met de beleidsdomeinen Sociaal Domein, Zorg, Jeugd en Werk, waardoor het ook voor jongeren in kwetsbare posities makkelijk wordt om deel te nemen aan MDT en hun mogelijkheden te ontdekken.

Wat kan MDT betekenen voor de eenzaamheidsaanpak in een gemeente?

Het kabinet ziet MDT als een belangrijke manier om de maatschappelijke betrokkenheid van jongeren te vergroten en daarmee bij te dragen aan de sociale cohesie in Nederland. In het regeerakkoord wordt specifiek aandacht besteed aan de mogelijkheden die MDT biedt voor het tegengaan van eenzaamheid. Hieronder beschrijven wij drie manieren waarop MDT dat kan doen.

1. Activering van jongeren die zich willen inzetten om eenzaamheid onder ouderen te verminderen

In diverse MDT-projecten geven jongeren invulling aan hun vrijwillige maatschappelijke bijdrage door zich in te zetten voor anderen die eenzaamheid ervaren. Dit doen ze bijvoorbeeld in maatjestrjecten. Hierin komen jongeren wekelijks langs bij ouderen thuis of in een verzorgingstehuis, om te helpen en samen activiteiten te ondernemen. In andere projecten worden jongeren en ouderen in groepsverband samengebracht om over maatschappelijke thema's in gesprek te gaan. Voorbeelden van bestaande projecten die zich hierop richten zijn

Diversity Skills en **Jong + oud = goud**. Veel MDT-projecten die zich hierop richten gebruiken werkzame elementen van effectieve interventies op dit gebied. Voorbeelden van werkzame elementen zijn ouderen én jongeren het gevoel geven erbij te horen, het samenkomen in groepsverband en ouderen actief betrekken in het traject.²

2. Verminderen van eenzaamheid onder jongeren en problematiek eerder in beeld

Maatschappelijke diensttijd draagt ook bij aan het verbeteren van het mentale welzijn van jongeren en het verminderen van eenzaamheid onder jongeren. Zo geeft driekwart van de jongeren aan dat zij door MDT nieuwe mensen hebben leren kennen, vaak met een andere achtergrond. Daarnaast is er tijdens de coronacrisis een speciale **Perspectief voor de Jeugd ronde** opgezet voor gemeenten om MDT in te zetten om de negatieve impact van de coronacrisis onder jongeren tegen te gaan. **112 gemeenten hebben hieraan deelgenomen** en subsidie ontvangen om activiteiten voor jongeren te organiseren. Een groot deel van deze activiteiten was gericht op het tegengaan van eenzaamheid onder jongeren.

“Een MDT-organisatie hanteert andere wervingsmethoden en heeft andere gesprekspartners dan de reguliere jongerenwerkers. Hierdoor worden mogelijk ook nieuwe jongeren betrokken.”

- Beleidsmedewerker
deelnemende gemeente
Perspectief voor de Jeugd

“Jongeren doen succeservaringen op en oefenen in het hebben van sociale contacten. Dit zijn beschermende factoren die een positieve invloed hebben op hun welzijn en hun weerbaarheid. Ze komen erachter wat ze leuk vinden en kunnen dit meenemen in hun school of werk. Ze hebben het gevoel erbij te horen en maken actief deel uit van de samenleving. Dit voorkomt psychosociale problemen.”

- Beleidsmedewerker Jeugd en
Onderwijs gemeente Elburg

2. Het is van belang dat verschillende werkzame elementen worden geborgd in deze interventies. Voor meer informatie hierover neem contact op met [Impact Centre Erasmus](#).

De deelnemende gemeenten gaven daarnaast aan dat MDT ook kan helpen bij het bereiken van jongeren die gemeenten zelf nog niet in beeld hebben.³ Dit komt omdat MDT toegankelijk is voor een brede doelgroep en niet alleen voor jongeren met een specifieke indicatie of hulpvraag. Er wordt intensief samengewerkt met organisaties die gebruikmaken van andere communicatiekanalen en jongeren op meerdere manieren benaderen. Hiermee kan MDT ook bijdragen aan preventief jongerenbeleid op het gebied van eenzaamheid maar ook binnen andere domeinen.

3. MDT kan werken als katalysator voor domeinoverstijgend en effectief samenwerken

Een belangrijke reden waarom gemeenten met MDT aan de slag gaan, is omdat MDT het domeinoverstijgend werken in de gemeente stimuleert. Gemeenten ervaren steeds vaker dat huidige maatschappelijke vraagstukken, waaronder eenzaamheid, niet meer alleen met traditionele organisatievormen, werkwijzen en veranderprocessen opgelost kunnen worden. Een maatschappelijke opgave als eenzaamheid vraagt om nieuwe innovatieve aanpakken waar niet de oplossing, maar de mens centraal staat en waar nauw wordt samengewerkt met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Uit onderzoek onder gemeenten blijkt dat MDT op veel domeinen impact heeft. Daarbij is het belangrijk om op te merken dat MDT geen vervanging is van bestaande beleidsinstrumenten, maar juist een aanvulling hierop. Gemeenten die succesvol met MDT samenwerken zien dat MDT bestaande instrumenten en interventies versterken. Ruim driekwart van de ondervraagde gemeenten is van mening dat MDT verschillende domeinen bij elkaar brengt en kan dienen als een middel om deze domeinen effectiever te laten samenwerken.³

Welke mogelijkheden heb je als gemeente om aan de slag te gaan met MDT en eenzaamheid?

Op 1 november 2022 is een nieuwe subsidieronde voor gemeenten gepubliceerd: **MDT-kort voor gemeenten**. Het doel van deze subsidieronde is om gemeenten op een toegankelijke manier kennis te laten maken met MDT. Gemeenten kunnen zich inschrijven (met of zonder bestaande MDT-organisaties) om een MDT-project op te zetten waarin jongeren van 12 tot en met 30 jaar zich tussen 30 en 50 uur inzetten voor een maatschappelijk vraagstuk, zoals eenzaamheid. Het maximale bedrag dat kan worden aangevraagd is 50.000 euro. In de aanvraag en de uitvoering kan de gemeente samenwerken met bestaande MDT-organisaties, maar ook kan ervoor gekozen worden om samen te werken met partners zoals maatschappelijke en welzijnsorganisatie(s), vrijwilligersorganisaties, onderwijsinstellingen en fondsen die nog geen MDT-ervaring hebben. Het biedt de gemeente de mogelijkheid om optimaal aan te sluiten op bestaande infrastructuren, zoals de lokale coalitie Eén tegen Eenzaamheid.

3. Hierover is in [deze factsheet](#) meer te lezen.

Enthousiast? Of wil je meer weten?

Neem contact op met Michelle Vollers - m.vollers@minvws.nl of het programmasecretariaat van ZonMw (subsidieverstrekker, amd@zonmw.nl, +31 70 349 53 18).

